

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **P.N.**

oskarżonego o czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 31 marca 2026 r.

zażalenia skazanego

na zarządzenie Przewodniczącej IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu

Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 25 listopada 2025 r.,

odmawiające przyjęcia skargi

na podstawie art. 530 § 3 w zw. z art. 539f k.p.k. i art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 2 września 2025 r., syn akt IV Ka 252/25, uchylił wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 9 lipca 2024 r., sygn. akt V K 359/22, i sprawę 13 oskarżonych osób, w tym P.N., przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W

rozprawie apelacyjnej uczestniczyli m.in. wymieniony oskarżony i ustanowiony przez niego obrońca adw. M.A.

Osobistą skargę od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu wniósł m.in. oskarżony P.N. Zarzucił rażące naruszenie art. 437 § 2 w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości lub w części i przekazanie sprawy właściwemu sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania. Jednocześnie zwrócił się o zwolnienie go od kosztów postępowania, „a w szczególności od opłaty od kasacji” (przeoczył, że chodzi o opłatę od skargi) i wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania skargi.

Zarządzeniem z dnia 20 października 2025 r. wezwano oskarżonego do uzupełnienia braku formalnego skargi poprzez przedłożenie skargi sporządzonej i podpisanej przez obrońcę lub pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym (wskazano na wymóg wynikający z art. 526 § 2 w zw. z art. 539f k.p.k.) i przedłożenia dowodu uiszczenia opłaty od skargi w kwocie 450 zł – w terminie 7 dni pod rygorem odmowy przyjęcia skargi.

W odpowiedzi na wezwanie, które odebrał 24 października 2025 r. (k. 2293 akt sprawy), oskarżony nadesłał pismo datowane 27 października 2025 r., w którym podtrzymał wnioski zawarte w skardze i wniósł o ich „rozpoznanie i rozstrzygnięcie”, polegające na wyznaczeniu mu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania skargi oraz zwolnienie go od kosztów postępowania, ponownie wskazując, że w szczególności chodzi o opłatę „od kasacji”.

W aktach sprawy znajduje się sporządzony przez sekretarza sądowego zapissek urzędowy z rozmowy telefonicznej przeprowadzonej w dniu 30 października 2025 r. z obrońcą P. N. adw. M.A. W zapisku podano, że obrońca oświadczył, iż nie znalazł podstaw do wywiedzenia skargi na wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu wydany w sprawie IV Ka 252/25 i w związku z tym odmówił P. N. podpisania skargi. Podano również, że adwokat wskazał, iż nadal reprezentuje tego oskarżonego w prowadzonym postępowaniu, bowiem oskarżony nie cofnął pełnomocnictwa.

Zarządzeniem z dnia 30 października 2025 r. Przewodnicząca IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego we Wrocławiu na podstawie art. 526 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 78 § 1akpk i art. 93 § 2 k.p.k. odmówiła wyznaczenia oskarżonemu P. N. obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania skargi na wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu, a Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem również wydanym 30 października 2025 r., sygn. akt IV WSU 8/25, na podstawie art. 527 § 1 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. odmówił zwolnienia oskarżonego z obowiązku uiszczenia opłaty od skargi. Zarządzenie i postanowienie zostały wysłane do oskarżonego P. N. (z późniejszego wystąpienia obrońcy wynika, że postanowienie także do niego) i przez niego osobiście odebrane w dniu 21 listopada 2025 r. (k. 2297, 2299).

Pismem datowanym 20 listopada 2025 r. adw. M. A. poinformował Sąd Okręgowy we Wrocławiu o „nieskutecznym doręczeniu odpisu postanowienia” (z dnia 30 października 2025 r.), wskazując, iż „nie posiada umocowania do reprezentowania oskarżonego P.N. w postępowaniu incydentalnym po uprawomocnieniu się orzeczenia”, wobec czego świadomie nie podjął skierowanej do niego przez Sąd korespondencji. Natomiast zażalenia na to postanowienie oraz na wspomniane zarządzenie z 30 października 2025 r., oba adresowane do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, wniósł oskarżony; zarządzeniem Przewodniczącej Wydziału z 15 grudnia 2025 r. pozostawiono je w aktach sprawy bez podejmowania decyzji procesowej.

Wcześniej, 25 listopada 2025 r. Przewodnicząca IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego we Wrocławiu wydała zarządzenie, którym na podstawie art. 539f k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 526 § 2 k.p.k. i art. 93 § 2 k.p.k. odmówiła przyjęcia skargi oskarżonego P. N. na wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 2 września 2025 r., sygn. akt IV Ka 252/25, wobec nieusunięcia w terminie braku formalnego „w postaci obowiązku jej sporządzenia i podpisania przez adwokata lub radcę prawnego”.

Zażalenie na to zarządzenie, doręczone 17 grudnia 2025 r. (k. 2320), wniósł oskarżony P. N., zarzucając:

1. naruszenie art. 120 § 1 k.p.k. w zw. z art. 132 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. oraz art. 42 ust. 2 Konstytucji RP poprzez jego niezastosowanie i doręczenie odpisu zarządzenia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 20 października 2025 r., sygn. akt IV K WSU 8/25, adw. M.A., który nie był obrońcą oskarżonego w postępowaniu w sprawie skargi przed Sądem Najwyższym od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 2 września 2025 r., sygn. akt IV Ka 252/25, wobec czego uniemożliwiono oskarżonemu zapoznanie się z treścią zarządzenia i uzupełnienie braków skargi;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zarządzenia, tj. uznanie, że jako oskarżony reprezentowany jest przez obrońcę z wyboru, w sytuacji w której zakres upoważnienia do obrony udzielonego adw. M.A. obejmuje występowanie obrońcy przed Sądem I i II Instancji, tj. do czasu wydania prawomocnego wyroku, wobec czego obrońca z wyboru nie posiada umocowania do złożenia skargi od wyroku Sądu odwoławczego, która jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a co skutkowało bezpodstawną decyzją o odmowie przyjęcia skargi.

Podnosząc powyższe wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego zarządzenia,
- zwolnienie od kosztów sądowych w całości, w tym od kosztów sądowych opłaty od zażalenia,
- ustanowienie adwokata lub radcy prawnego w celu sporządzenia i podpisania zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, a jego treść świadczy o nieznanomości skarżącego istoty postępowania skargowego, co nie zaskakuje w przypadku podmiotu niefachowego. Należy też wskazać, że zażalenie nie podlega opłacie, jak też nie musi być sporządzone przez podmiot fachowy. Może natomiast dziwić podejście do zagadnienia ustanowionego przez oskarżonego obrońcy, gdy ten twierdził, że „nie posiada umocowania do reprezentowania oskarżonego P.N. w

postępowaniu incydentalnym po uprawomocnieniu się orzeczenia”. W świetle art. 84 § 1 k.p.k. ustanowiony przez oskarżonego obrońca jest uprawniony do działania w całym postępowaniu, nie wyłączając czynności po uprawomocnieniu się orzeczenia, jeśli nie zawiera ograniczeń, zaś – gdy przyjąć, że wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego ma cechę prawomocności – adw. M. A. nie twierdził, że takie ograniczenie (w realiach sprawy byłoby niezrozumiałe) narzucił jego klient. Z kolei jeżeli przyjąć, że postępowanie skargowe jest li tylko postępowaniem incydentalnym toczącym się w ramach postępowania merytorycznego, prowadzącym do rozstrzygnięcia, który sąd – pierwszej czy drugiej instancji – będzie dalej prowadził to postępowanie, to tym bardziej nie widać powodów, by konieczne było osobne umocowanie już ustanowionego obrońcy do podejmowania czynności w postępowaniu skargowym.

Zaskarżone zarządzenie jest prawidłowe, znajduje oparcie w zastosowanych przepisach prawa i jako takie nie może zostać podważone.

Wypada powtórzyć, że z mającego zastosowanie w postępowaniu skargowym przepisu art. 526 § 2 k.p.k. wynika, iż skarga powinna być sporządzona i podpisana przez adwokata, radcę prawnego lub radcę Prokuratury Generalnej RP. Zatem skarga złożona przez oskarżonego P. N. była dotknięta brakiem formalnym, pomijając niewniesienie opłaty, polegającym na tym, że nie została podpisana i prawdopodobnie nie została sporządzona przez podmiot fachowy. Oskarżony został wezwany do uzupełnienia tego braku, pouczone o skutkach nieuzupełnienia braku w terminie, a skoro to nie nastąpiło jedyną możliwą decyzją była odmowa przyjęcia skargi. Można mieć zastrzeżenia, że decyzja w tym względzie została wydana już 4 dni po doręczeniu oskarżonemu zarządzenia odmawiającego wyznaczenia obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania skargi, jednak nie miało to znaczenia, skoro i później P. N. nie usunął sygnalizowanego braku skargi, poza tym zbędnie ubiegał się o wyznaczenie obrońcy z urzędu, skoro miał obrońcę przez siebie ustanowionego (zwróciła na to uwagę Przewodnicząca Wydziału w zarządzeniu z 30 października 2025 r.), który był uprawniony do sporządzenia i podpisania skargi. Informacja pozyskana przez sekretarza sądowego zdaje się

wskazywać, że oskarżony ubiegał się o wyznaczenie obrońcy z urzędu z powodu odmowy wystąpienia ze skargą obrońcy, którego wcześniej sam ustanowił.

Odnosząc się wprost do postawionych w zażaleniu zarzutów, należy stwierdzić, że są one oparte na nieporozumieniu polegającym na przekonaniu, że obrońca ustanowiony przez oskarżonego, występujący w prowadzonym postępowaniu merytorycznym, nie był uprawniony do wniesienia skargi na wyrok kasacyjny Sądu odwoławczego. Jeżeli jednak oskarżony tak uważał, to nie jest zrozumiałe, dlaczego zakresu upoważnienia do obrony nie poszerzył na postępowanie skargowe. Podobnie nie wiadomo, dlaczego oskarżony uważa, że uniemożliwiono mu zapoznanie się z treścią zarządzenia i uzupełnienie braków skargi, w sytuacji gdy odebrał zarządzenie z dnia 20 października 2025 r. wzywające do uzupełnienia braków formalnych skargi, na które zareagował pismem z 27 października 2025 r.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

[WB]

[a.ł.]